

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Plzni rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu Mgr. Alexandra Krysla a soudců Mgr. Jana Šmakala a Mgr. Jaroslavy Křivánkové ve věci

žalobce: **D. D.**
zastoupen Organizací pro pomoc uprchlíkům, z.s., sídlem
Poděbradská 173/5, Praha

proti
žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, Odbor azylové a migrační politiky, sídlem
Nad štolou 936/3, Praha

o žalobě na ochranu proti nečinnosti žalovaného spočívající v nevydání rozhodnutí o žalobcově žádosti ze dne 17. 5. 2024 o dočasnou ochranu, vedené u žalovaného pod č.j. OAM-354766/DO-2024,

takto:

- I. Žalovaný je p o v i n e n rozhodnout o žádosti žalobce ze dne 17. 5. 2024 o udělení dočasné ochrany v řízení vedeném u něj pod č.j. OAM-354766/DO-2024 do 30 dnů ode dne právní moci tohoto rozsudku.
- II. Žádný z účastníků n e m á právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I.

Vymezení věci

1. Žalobce se žalobou ze dne 3. 10. 2024, ve znění jejího doplnění ze dne 21. 10. 2024, domáhal ochrany proti nečinnosti žalovaného spočívající v nevydání rozhodnutí o žalobcově žádosti ze dne 17. 5. 2024 o udělení dočasné ochrany, která je u žalovaného vedena pod č.j. OAM-354766/DO-2024.

II.

Žaloba, ve znění jejího doplnění

2. Žalobce uvedl, že dne 17. 5. 2024 podal žádost o udělení dočasné ochrany, která byla žalovaným vyhodnocena jako nepřijatelná. Následně se žadatel formou zásahové žaloby obrátil na Krajský soud v Plzni, který toto vyznačení nepřijatelnosti vyhodnotil jako nezákonný zásah a uložil povinnost obnovit stav před vyznačením. Na základě této skutečnosti správní orgán vydal usnesení dle § 156 odst. 2 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád (dále jen „*správní řád*“), podle kterého zrušil sdělení o nepřijatelnosti, a to zpětně ke dni podání žádosti o dočasnou ochranu. Následně správní orgán doručil zástupci žalobce písemnost, ve které sdělil žalobci, že dochází k přerušení řízení o udělení dočasné ochrany, a to na základě předběžné otázky, která spočívá ve výsledku rozhodnutí Soudního dvora Evropské unie pod sp.zn. C-753/23. Proti tomuto postupu podal žalobce návrh na opatření proti nečinnosti, kterému nadřízený správní orgán nevyhověl. S ohledem na skutečnost, že žalobce považuje postup správního orgánu za nezákonný, podává proti tomuto postupu žalobu na ochranu proti nečinnosti, neboť má za to, že žalovaný již měl rozhodnout o udělení dočasné ochrany na základě rozsudku Krajského soudu v Plzni, ale rozhodnutí včas nevydal.
3. Žalobce dále uvedl, že ačkoliv se zákonodárce z hlediska hospodárnosti rozhodl na řízení o udělení dočasné ochrany vztáhnout méně formální řízení o udělení dlouhodobého víza za účelem strpění, je nutné nadále dbát charakteru celého procesu a jeho výsledku. Podanou žádostí zahájil žalobce řízení, které doposud probíhá, správní orgán sám informoval, že se žadatel nachází v postavení žadatele o udělení dočasné ochrany, a stejně tak by výsledkem celého procesu mělo být rozhodnutí o tom, zda je dočasná ochrana udělena či nikoliv. Řízení o udělení dočasné ochrany, resp. jeho výsledek je přitom podstatný pro žalobce, neboť může měnit jeho práva a povinnosti, tak jako skutečnost, zda bude řízení přerušeno. Pakliže by řízení přerušeno nebylo, je správní orgán povinen rozhodnout s ohledem na závěry Krajského soudu v Plzni. Tomu se ovšem správní orgán vyhnul a rozhodl o přerušení řízení. Na udělení dočasné ochrany jsou přitom navázána mnohá práva včetně volného přístupu na trh práce. Žalobce přitom splňuje všechny podmínky pro udělení dočasné ochrany. Aktuální stav řízení o udělení dočasné ochrany je takový, že žalovaný má veškeré dostupné informace a materiály k tomu, aby i s ohledem na rozsudek Krajského soudu v Plzni byla dočasná ochrana udělena. K tomuto udělení ovšem nedošlo a je zřejmé, že ani nedojde, dokud nebude správní orgán pokračovat v řízení. Žalobce má za to, že správní orgán nebyl oprávněn za současné situace řízení přerušit, neboť probíhající řízení u SDEU probíhalo již během soudního řízení u Krajského soudu v Plzni. Ten, ačkoliv měl podle zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „*s.ř.s.*“) možnost řízení přerušit a vyčkat na rozhodnutí, nakonec řízení nepřerušil a zcela logicky uvedl proč. Pakliže Krajský soud v Plzni řízení nepřerušil, bylo povinností správního orgánu v řízení nadále pokračovat, jak i posléze potvrdily některé správní soudy v obdobných případech jako je tento (viz např. rozsudek Krajského soudu v

Plzni ze dne 28. 8. 2024, sp.zn. 55 A 8/2024 anebo rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 27. 4. 2024, č.j. 17 A 44/2024-25). Pakliže soud dospěl k tomuto závěru, bylo zcela zřejmé, že důvodem nevyčkávat na rozhodnutí SDEU bylo co nejrychleji vyřídit celou věc a rozhodnout o udělení dočasné ochrany. Pakliže tak Krajský soud v Plzni rozhodnul, sdělení správního orgánu o přerušení řízení zhatilo cíl a smysl rozsudku, který byl vydán a který zavázal správní orgán nepoužít § 5 odst. 1 písm. d) zákona č. 65/2022 Sb., o některých opatřeních v souvislosti s ozbrojeným konfliktem na území Ukrajiny vyvolaným invází vojsk Ruské federace (dále jen „*Lex Ukrajina*“ či „*zákon č. 65/2022 Sb.*“), který ho nakonec ovšem opětovně použil, byť jako důvod přerušení řízení. Pokud Krajský soud v Plzni uvedl, že dochází k vyloučení aplikace tohoto ustanovení, nemohl tím pádem ani správní orgán hodnotit toto ustanovení a měl pokračovat v řízení tak, jako by neexistovalo. Úkolem správního orgánu tak bylo zhodnotit, zda žalobce splňuje podmínky pro udělení dočasné ochrany, a pokud ano, dočasnou ochranu udělit. Nenáleží mu ovšem možnost přerušit řízení o udělení dočasné ochrany. Přerušení řízení nebylo nutné také z důvodu, že probíhající spor u Nejvyššího správního soudu po podané kasační stížnosti žalovaným byl přerušen právě s ohledem na předběžnou otázku u SDEU. Analogicky tak lze tuto situaci připodobnit situaci, kdy je rozsudkem krajského soudu zrušeno rozhodnutí správního orgánu, a to i přes podání kasační stížnosti (pakliže této stížnosti není přiznán odkladný účinek) je nutné postupovat v mezích rozsudku krajského soudu. Je to tak řízení u Nejvyššího správního soudu, které případně může znovuobnovit spor o otázce udělení dočasné ochrany v České republice po udělení dočasné ochrany v jiném státě. Správní orgán přitom uvedl, že o přerušení řízení rozhodl z důvodu, že je to vhodné. Tato vhodnost ovšem zcela pomíjí aktuální situaci žalobce, který v České republice žije se svojí přítelkyní. Aktuální situace tak vyžaduje, aby mohl mít udělenou dočasnou ochranu a tím pádem mohl i pracovat. Nelze tak přijmout závěr o tom, že je ve veřejném zájmu, aby nedocházelo k procesnímu „*ping pongu*“. V zájmu je naopak ve věci rozhodnout, neboť žádost byla řádně podána již v květnu 2024, žalobce je žadatelem o udělení dočasné ochrany a Krajský soud v Plzni jasně uvedl, že § 5 odst. 1 písm. d) *Lex Ukrajina* neměl být aplikován. Během tohoto řízení totiž nemá žalobce přístup k žádným dávkám státní sociální podpory, nemá přístup k zaměstnání a ani nemá přístup k bezplatnému ubytování. Jediný důsledek přerušeného řízení je, že zde žalobce může pobývat legálně, to je vše. Správní orgán se navíc mylí, pokud uvádí, že je vázán zákonnou úpravou, tj. § 5 odst. 1 písm. d) *Lex Ukrajina*, a to díky zásadě zákonnosti stanovené ve správním řádu. Krajský soud v Plzni jasně uvedl, že toto ustanovení nemůže být aplikováno pro rozpor se směrnicí o dočasné ochraně. Správní orgán je tak i v případě řízení o žalobě proti nezákonnému zásahu výsledkem a názorem soudu vázán, aniž by to s.r.s. stanovil výslovně, a to jak výrokem, tak odůvodněním. To je základním principem vázanosti rozhodnutím soudní moci (nejen) ve správním soudnictví. Správní orgán tak svým postupem obchází rozsudek, který je zcela jednoznačný v otázce neaplikace předmětného ustanovení o nepřijatelnosti. Je přitom zjevné, že se jedná o zneužití práva a snahu nadále trvat na aktuální české právní úpravě.

III.

Vyjádření žalovaného k žalobě

4. Žalovaný navrhl zamítnutí žaloby. Ve vyjádření k žalobě uvedl, že žalobce podal dne 17. 5. 2024 žádost o dočasnou ochranu. Tato žádost byla na místě, to jest ještě téhož dne, vyhodnocena jako nepřijatelná z důvodu uvedeného v § 5 odst. 1 písm. d) zákona č. 65/2022 Sb. a byla žalobci, jak přepokládá § 5 odst. 2 téhož zákona, vrácena se sdělením důvodu nepřijatelnosti provedeným na druhé straně tiskopisu žádosti. Vyhodnocení žádosti jako

nepřijatelné a její vrácení žadateli zpět je jedním ze zákonem upravených způsobů skončení řízení o žádosti o udělení dočasné ochrany. Tento způsob, jak již bylo uvedeno výše, je zakotven v § 5 odst. 1 a 2 zákona č. 65/2022 Sb. Lze tak říci, že zvláštní lhůta pro rozhodnutí o žádosti o udělení dočasné ochrany stanovená v § 5 odst. 5 zákona č. 65/2022 Sb. přestala běžet dřív, než vůbec běžet začala. Jinými slovy řízení o žádosti bylo skončeno v ten samý den, kdy žádost byla podána. V tomto postupu žalovaného žalobce spatřoval nezákonný zásah a brojil proti němu žalobou na ochranu před nezákonným zásahem. Krajský soud v Plzni následně rozsudkem ze dne 24. 7. 2024, č.j. 57 A 34/2024-31, dal žalobci za pravdu v tom smyslu, že vyhodnocení jeho žádosti o udělení dočasné ochrany jako nepřijatelné bylo nezákonným zásahem. Současně krajský soud žalovanému zakázal, aby pokračoval v porušování práv žalobce a přikázal mu, aby obnovil stav před vrácením žádosti o poskytnutí dočasné ochrany žalobci. To žalovaný neprodleně učinil, a to když dne 29. 8. 2024 vydal usnesení, kterým podle § 156 odst. 2 správního řádu zrušil sdělení o nepřijatelnosti žádosti o dočasnou ochranu ze dne 17. 5. 2024, které bylo provedeno na zadní straně tiskopisu této žádosti, a současně žalobci vydal osvědčení o podání žádosti o udělení dočasné ochrany, jak předpokládá § 5 odst. 5 zákona č. 65/2022 Sb. Tímto osvědčením se mimo jiné neosvědčuje pouze fakt, že žalobce podal dne 17. 5. 2024 žádost o udělení dočasné ochrany, ale také to, že má postavení žadatele o udělení dočasné ochrany a je tedy ve smyslu § 22 zákona č. 221/2023 Sb., o dočasné ochraně cizinců (dále jen „zákon o dočasné ochraně“) oprávněn setrvat na území. Jen na doplnění žalovaný dodává, že toto ustanovení se použije s ohledem na § 4 odst. 3 zákona č. 65/2022 Sb. Společně s těmito listinami žalobci zaslal také sdělení o dalším postupu ve věci jeho žádosti dle § 154 s přiměřeným použitím § 64 odst. 1 písm. c) správního řádu, tedy o přerušení řízení.

5. Žalovaný dále uvedl, že doufal, že Nejvyšší správní soud ve věcech nepřijatelnosti žádosti o dočasnou ochranu nějakým způsobem do konce roku 2023 rozhodne, zda skutečně je § 5 odst. 1 písm. c) a d) zákona č. 65/2022 Sb. v rozporu s unijním právem nebo ne a případně v jakém rozsahu. To se však nestalo a Nejvyšší správní soud inicioval řízení o předběžné otázce před Soudním dvorem EU v této věci. Jak je žalovanému známo, Nejvyšší správní soud sice žádal o rozhodnutí o těchto o vznesených předběžných otázkách ve zrychleném řízení, ovšem soudní dvůr tomuto požadavku nevyhověl. Z toho si žalovaný učinil závěr, že už déle nelze bez dalšího vyhovovat žádostem o dočasnou ochranu, které sice původně byly vyhodnoceny jako nepřijatelné, ale krajský soud konstatoval, že tento postup je nezákonným zásahem s ohledem na rozpor § 5 odst. 1 písm. c) a d) zákona č. 65/2022 Sb. s právem EU. Předběžné otázky jsou podle žalovaného důkazem toho, že není vůbec jasné, zda § 5 odst. 1 písm. c) a d) zákona č. 65/2022 Sb. je nebo ne v rozporu s unijním právem a tím méně jsou dány podmínky doktríny *l'acte clair*, aby mohly soudy bez dalšího neaplikovat vnitrostátní právo, o němž mají za to, že je v rozporu s právem unijním. Žalovaný tedy upustil od svého dosavadního postupu poté, co se dozvěděl o tom, že Nejvyšší správní soud v této věci inicioval řízení o předběžné otázce, a po splnění povinnosti stanovené rozsudkem řízení o žádostech o dočasnou ochranu přerušuje.
6. Žalovaný dále konstatoval, že je vázán zákonem a § 5 odst. 1 písm. c) a d) zákona č. 65/2022 Sb. je stále součástí platného práva. Tedy jeho primární povinností je postupovat podle zákona. Ovšem pokud by v případě žalobce znovu postupoval podle zákona a vyhodnotil žádost jako nepřijatelnou, nepochybně by proti takovému postupu žalobce opět brojil žalobou na ochranu před nezákonným zásahem, která by zřejmě byla opět úspěšná. Proto cesta přerušení řízení o žádosti žalovanému přijde jako jediná rozumná možnost, jak nepostupovat v rozporu se zákonem. Žalovaný nerad, ale musí uvést, že pokud jde o

rozsudek o žalobě na ochranu před nezákonným zásahem, je vázán samozřejmě výrokem tohoto rozsudku, tedy je povinován odstranit nezákonný zásah, a to se v tomto případě stalo. Právním názorem soudu vysloveným v takovém rozsudku však, technicky vzato, vázán není, tím méně pak důvody, pro které nevyhověl návrhu žalovaného na přerušení řízení u žalobě na nezákonný zásah. Postup žalovaného žalobci umožňuje setrvat na území ve smyslu § 22 zákona o dočasné ochraně (zákon č. 221/2003 Sb.) Ostatně na to konto žalovaný žalobci vydal také osvědčení o podání žádosti, kde je tato skutečnost uvedena. Žalovaný připomíná, že žalobce není osobou, která by nutně potřebovala dočasnou ochranu v České republice, neboť je již jejím držitelem v Polsku. Návrat na Ukrajinu mu tedy nehrozí, přesněji nikoliv souvislosti s postupem žalovaného. Pokud žalobci jde o to čerpat z výhod, které jsou s dočasnou ochranou spojeny, pak by bylo zřejmě lepší, aby si požádal o vydání regulérního pobytového oprávnění podle zákona o pobytu cizinců, například zaměstnanecké karty. Žádost o vydání zaměstnanecké karty může podat prostřednictvím zastupitelského úřadu ve Lvově nebo v Kyjevě, kam takovou žádost může zaslat poštou s žádostí o upuštění od povinnosti osobního podání této žádosti. Tyto zastupitelské úřady v případě občanů Ukrajiny, kteří pobývají mimo území Ukrajiny, od povinnosti osobního podání žádosti upouštějí.

7. Žalovaný dále uvedl, že to není pouze on, kdo přerušuje řízení, která vede, z důvodu řízení o předběžných otázkách probíhajícího před Soudním dvorem EU. Některé krajské soudy svá řízení o žalobách na ochranu před nezákonným zásahem v souvislosti s vyhodnocením žádosti o dočasnou ochranu jako nepřijatelné přerušují také. Jde například o věci vedené Městským soudem v Praze pod sp.zn. 59 A 51/2023, sp.zn. 11 A 29/2024, sp.zn. 15 A 144/2023, sp.zn. 15 A 143/2023, sp.zn. 15 A 1/2024, sp.zn. 10 A 121/2023, sp.zn. 17 A 5/2024 nebo Krajským soudem v Plzni ve věci vedené pod sp.zn. 77 A 55/2023.
8. Žalovaný uzavřel, že je povinen postupovat podle zákona. Ustanovení § 5 odst. 1 písm. c) a d) zákona č. 65/2022 Sb. jsou stále součástí jeho platného znění, a proto je jimi žalovaný vázán a neměl by postupovat v přímém rozporu s nimi. Nicméně v případě žalobce by takový postup znamenal, že jeho žádost bude opět vyhodnocena jako nepřijatelná a se značnou mírou pravděpodobnosti by byl opět soudem konstatován nezákonný zásah žalovaného. Tomu, že není úplně zřejmé, zda § 5 odst. 1 písm. c) a d) zákona č. 65/2022 Sb. skutečně v rozporu s právem EU je nebo ne, svědčí právě probíhající řízení o předběžných otázkách před Soudním dvorem EU. Proto také má žalovaný za to, že bylo důvodné řízení o žádosti o vydání dočasné ochrany žalobce přerušit právě do doby, než Soudní dvůr EU o těchto otázkách rozhodne. Žalovaný má tedy za to, že žaloba žalobce by měla být soudem vyhodnocena jako nedůvodná.

IV.

Posouzení věci soudem

9. Vzhledem k tomu, že žalovaný souhlasil s projednáním věci bez jednání a žalobce ve lhůtě dvou týdnů od doručení výzvy předsedy senátu nevyjádřil nesouhlas s projednáním věci bez jednání, ač byl poučen o tom, že v takovém případě se bude mít za to, že souhlas je udělen, rozhodl soud v souladu s § 51 odst. 1 s.ř.s. o věci samé bez jednání.
10. V souladu s § 81 odst. 1 s.ř.s. soud vycházel ze skutkového stavu zjištěného ke dni svého rozhodnutí.

A.

11. Předně je nezbytné uvést, že Krajský soud v Plzni ve zcela obdobné věci již rozhodl a podané žalobě vyhověl. Stalo se tak rozsudkem Krajského soudu v Plzni ze dne 24. 6. 2024, č.j. 77 A 15/2024-57 (dostupný na www.nssoud.cz). Soud nemá žádný skutkový ani právní důvod pro to, aby dospěl k odlišným závěrům.
12. Krajský soud v Plzni rozsudkem ze dne 27. 4. 2024, č.j. 57 A 34/2024-31, který se přímo týkal žalobce, žalovaného i předmětné žádosti výrokem I. vyslovil, že „zásah žalovaného, spočívající ve vrácení žádosti žalobce o dočasnou ochranu, evidované pod sp. zn. OAM-354766/DO-2024, žalobci jako nepřijatelné dne 17. 5. 2024, byl nezákonný“, a výrokem II., že se „žalovanému zakazuje pokračovat v porušování práv žalobce a přikazuje se mu, aby obnovil stav před vrácením žádosti o dočasnou ochranu žalobci“.
13. Krajský soud v Plzni své rozhodnutí podrobně odůvodnil a dospěl k tomuto závěru, že se „v případě vrácení žádosti žalobci jako nepřijatelné jednalo o nezákonný zásah – vrácení žádosti představovalo faktický úkon správního orgánu, který byl způsobilý být zásahem, směřovalo přímo proti žalobci, vyústilo v neudělení dočasné ochrany, o níž žalobce žádal, a bylo založené na aplikaci zákonného ustanovení, jež je pro rozpor s evropským právem nepoužitelné.“
14. Krajský soud v Plzni v rozsudku současně uvedl: „Zdejší soud již v několika obdobných případech dovodil (a to ve shodě s řadou dalších rozsudků jiných krajských soudů), že zákonný důvod nepřijatelnosti žádosti o dočasnou ochranu stanovený v § 5 odst. 1 písm. d) lex Ukrajina, který žalovaný aplikoval i ve vztahu k žalobci v nyní projednávané věci, není souladný s unijním právem. Klíčovou roli hrají směrnice o dočasné ochraně a prováděcí rozhodnutí Rady“.

B.

15. S ohledem na shora uvedené byl tedy žalovaný povinen rozhodnout o žádosti žalobce o udělení dočasné ochrany v řízení vedeném u něj pod č.j. OAM-354766/DO-2024, resp. nebyl oprávněn „bránit vyřízení žádosti z důvodu, že žalobce získal dočasnou ochranu v jiném členském státě EU“.
16. Žalovaný však toho nedbal a odkazem na to, že nesouhlasí se závěry vyslovenými Krajským soudem v Plzni, v pravomocném, a tedy i závazném rozsudku ze dne 27. 4. 2024, č.j. 57 A 34/2024-31, řízení přerušil do rozhodnutí Soudního dvora Evropské unie o předběžné otázce. Tedy nastolil stav, kdy „brání vyřízení žádosti z důvodu, že žalobce získal dočasnou ochranu v jiném členském státě EU“. Tedy nastolil stav, který je v přímém rozporu se závěry vyslovenými v rozsudku Krajského soudu v Plzni ze dne 27. 4. 2024, č.j. 57 A 34/2024-31.
17. Soud se zcela ztotožňuje se závěry, ke kterým Krajský soud v Plzni dospěl v rozsudku ze dne 24. 6. 2024, č.j. 77 A 15/2024-57, kde uvedl: „Z ustanovení § 64 správního řádu vyplývá, že pro projednávanou věc je relevantní ustanovení § 64 odst. 1 písm. c), podle něhož správní orgán může řízení usnesením přerušit, pokud probíhá řízení o předběžné otázce. Z dané úpravy se tedy podává, že přerušování řízení kvůli vedení řízení o předběžné otázce není obligatorní, nejde tu o automatickou povinnost správního orgánu, ale toliko o možnost (arg. „může řízení přerušit“). To znamená, že od správního orgánu se v takovém případě očekává provedení správního uvážení, v jehož rámci musí zvážit, zda jsou v dané věci dány závažné důvody pro přerušování řízení. Správní orgán totiž nemůže při rozhodování o přerušování řízení odhlédnout od toho, že každé přerušování řízení znamená oddálení rozhodnutí ve věci, dostává se tedy do rozporu s ústavním právem na rychlost řízení (čl. 38 odst. 2 Listiny), které je ostatně i upraveno i ve správním řádu (§ 6 odst. 1 správního řádu; význam tohoto obecného zakotvení zásady rychlosti řízení je v posuzované věci zdůrazňován tím, že v řízení o žádosti o udělení dočasné ochrany jsou zásadně vyloučena ustanovení části druhé a třetí správního řádu a právě skrze ustanovení § 6 odst. 1 správního řádu

je tedy zásada rychlosti řízení projektována i do řízení o žádosti o dočasnou ochranu dle lex Ukrajina). Nejde tu však jen o samotnou rychlost správního řízení coby samostatnou hodnotu, kterou je nutno brát v potaz. V úvahu je také třeba brát i další okolnosti věci, např. zda stav přerušného řízení a s ním spojená nejistota o jejich právech a povinnostech samy o sobě nepřinášejí účastníkům řízení újmu, případně zda je tato újma přiměřená benefitu vyčkání na rozhodnutí o předběžné otázce. Přestože nepochybně existují situace, kdy se správní orgán nemůže z povahy věci přerušování řízení vyhnout (viz např. rozsudek NSS ze dne 9. 12. 2015, č. j. 10 As 144/2014-81), existují i situace, kdy přerušování řízení nebude vhodné, přestože se u příslušného orgánu veřejné moci vede řízení o předběžné otázce. V takových situacích pak zájem na rychlosti řízení může převážet zájem na tom, aby rozhodnutí bylo učiněno na základě znalosti rozhodnutí o předběžné otázce. Lze uzavřít, že správní orgán v takových případech nejenže není automaticky povinen jím vedené správní řízení přerušit, byť by shledal, že u příslušného orgánu veřejné moci probíhá řízení o předběžné otázce, ale dokonce tak učinit nesmí. Pokud by totiž správní orgán naopak musel v každém takovém případě o přerušování řízení rozhodnout, nespojovala by relevantní právní úprava rozhodnutí o přerušování řízení se správním uvážením, ale přímo by to správnímu orgánu uložila (jako tak činí např. v ustanovení § 64 odst. 2 správního řádu). Rozhodnutí o přerušování řízení, tedy provedení příslušného správního uvážení, musí být tedy v každém případě řádně odůvodněno, aby bylo patrné, jaké konkrétní okolnosti vzal správní orgán v potaz a jak mezi sebou poměřil konkurující si zájmy (obecně vzato: rychlost rozhodnutí, právní jistota, správnost rozhodnutí). Touto optikou soud vyhodnotil způsob, kterým přerušování řízení o žalobcově žádosti odůvodnil žalovaný ve svém sdělení z 25. 2. 2024. Zjistil přitom, že žalovaný žádné vážné důvody pro přerušování řízení netvrdí. Nezbytnost přerušování řízení totiž opírá o svou nechuť akceptovat názory Krajského soudu v Plzni, z nichž vychází rozsudek ve věci sp. zn. 57 A 1/2024, resp. na nichž některé krajské soudy vystavěly své závěry o nesouladu úpravy obsažené v § 5 odst. 1 písm. d) lex Ukrajina se směrnicí Rady č. 2001/55/ES. Žalovaný se domnívá, že v řízení nemůže pokračovat, protože nesouhlasí se závěrem krajského soudu, podle něhož by v případě žalobce neměl postupovat podle § 5 odst. 1 písm. d) lex Ukrajina. To žalovaný odmítá s tím, že by citované ustanovení, které nadále zůstává součástí platného práva, v dalším průběhu řízení bez dalšího klidně znovu použil, pouze by to považoval za pošetilé. S takovými závěry zdejší soud nesouhlasí. Žalovaný jimi prakticky znevažuje soudní kontrolu výkonu správy a odmítá respektovat své povinnosti plynoucí z předchozího rozsudku soudu, jenž konstatoval nezákonný zásah ve způsobu, jímž žalovaný dne 6. 12. 2023 naložil se žalobcovou žádostí o dočasnou ochranu. Jakkoli samozřejmě platí, že správní orgán není v dalším průběhu správního řízení po vyhlášení rozsudku, jímž byl v jeho postupu shledán nezákonný zásah, striktně vázán právním názorem soudu, jako je tomu v řízení o žalobě proti rozhodnutí správního orgánu (§ 78 odst. 5 s. ř. s.), nelze současně připustit, aby správní orgán znovu zopakoval své jednání, v němž už byl dříve shledán nezákonný zásah, bez dalšího znovu (jak žalovaný uvedl, že by byl ochoten učinit). Takovým způsobem by docházelo k vyprázdňování smyslu ochrany poskytované soudním řádem správním skrze řízení o žalobě na ochranu před nezákonným zásahem, pokynem nebo donucením. Tvrdí-li pak žalovaný, že je v případě rozsudku, jímž byl konstatován jeho nezákonný zásah, vázán striktně jen jeho výrokem (srov. § 54 odst. 6 s. ř. s.), přehlíží, že současně nelze výrok rozsudku striktně mechanicky oddělovat od jeho důvodů, z nichž vyvěrá a o něž se opírá. Krajský soud v Plzni ve svém rozsudku ve věci 57 A 1/2024 jednoznačně konstatoval, že primární důvod shledaného nezákonného zásahu tkvěl právě v aplikaci § 5 odst. 1 písm. d) lex Ukrajina na žalobcovu žádost. Žalovaný proto nemůže v dalším průběhu řízení toto ustanovení znovu aplikovat zcela stejným způsobem, v němž byl již pravomocně shledán nezákonný zásah. Takovým způsobem by totiž jednoznačně postupoval v rozporu se zásadou zákonnosti (§ 2 odst. 1 správního řádu) a v jeho postupu by bylo nutno shledat svévoli stojící v rozporu již s čl. 2 odst. 2 Listiny základních práv a svobod. Současně soud

konstatuje, že žalovaný ve svém zdůvodnění nepředstavil ani žádné reálné ohrožení veřejného zájmu či jakékoli třetí osoby brozící z toho, že by o žádosti žalobce rozhodl v intencích závěrů rozsudku Krajského soudu v Plzni ve věci 57 A 1/2024. I kdyby se následně ukázaly tyto závěry ve světle budoucího rozhodnutí Soudního dvora EU jako nesprávné, veřejný zájem by tím zřejmě nijak neutrpěl, ostatně žalovaný by takové rozhodnutí při splnění předepsaných podmínek mohl revokovat (§ 156 správního řádu), stejně jako by neutrpěla újmu žádná třetí osoba. Konečně soud připomíná, že se žalovaný vůbec ve svém zdůvodnění nevyrovnal s problematikou dopadů přerušení řízení na samotného žalobce. Jedná se o problematiku přístupu na pracovní trh, dostupnosti veřejného zdravotního pojištění a sociálních dávek, resp. všech pozitivních povinností, které má stát vůči poživateli dočasné ochrany dle čl. 8 až 16 směrnice o dočasné ochraně. Žalobce je v důsledku přerušení řízení v prekérní situaci, kdy je mu sice umožněno setrvat na území ČR, ale fakticky je vyloučen z možnosti vydělávat si prostředky na živobytí a svou existenci hmotně zajistit, přičemž je v nejistotě, jak bude v jeho věci dále rozhodováno. To je za situace, kdy již soud pravomocně vyslovil, že aplikovat v jeho případě § 5 odst. 1 písm. d) lex Ukrajina, nepřijatelné. Nelze navíc odhlédnout, že tento stav latentní nejistoty o jeho právním postavení by žalobce tížil po předem neodhadnutelnou dobu. Soudní dvůr EU totiž nevyhověl žádosti NSS o projednání věci v řízení o naléhavé předběžné otázce a soudu je z úřední činnosti známo, že rozhodnutí o předběžné otázce lze očekávat zpravidla kolem dvou let po jejich položení. Takto dlouhé setrvávání v právní nejistotě nelze pro osobu, která se objektivně nachází v hraniční situaci uprchlíka před válkou, podle názoru soudu jen v zájmu na relativní správnosti konečného rozhodnutí žalovaného, akceptovat za situace, že existují právní nástroje, kterými může žalovaný své rozhodnutí, ukáزال-li by se názor Krajského soudu v Plzni ve věci 57 A 1/2024 mylným, revidovat.“

18. Postup žalovaného i v nyní souzené věci byl zcela obdobný, a proto i zde soud konstatuje, že žalovaný v posuzovaném případě nepřerušil řízení důvodně. Jediný důvod, pro který k tomuto kroku přistoupil, spočívá v jeho nesouhlasu se závěry Krajského soudu v Plzni vyslovenými ve věci sp. zn. 57 A 34/2024-31. K řešení tohoto nesouhlasu jsou však určeny příslušné procesní nástroje (kasační stížnost, kterou ostatně žalovaný v dané věci podal) a jeho důsledky by neměly dopadat na účastníka řízení, jenž by se neměl stát pomyslným rukojmím správního orgánu, jenž nemíní akceptovat pro něj nepříznivý výrok soudu. Proto soud uzavírá, že v dané věci neshledal relevantní důvod, aby žalovaný správní orgán přerušoval jím vedené řízení a o žalobcově žádosti nerozhodl. Byly tedy splněny všechny podmínky vyhovění žalobě na ochranu proti nečinnosti správního orgánu, neboť žalovaný byl povinen rozhodnout ve stanovené lhůtě, kterou nerespektoval a nápravu nepřinesla ani žádost o uplatnění prostředku proti nečinnosti dle správního řádu. Ve věci není dána překážka, která by správnímu orgánu bránila o žalobcově žádosti rozhodnout.

V.

Rozhodnutí soudu

19. Vzhledem k tomu, že žaloba byla důvodná, soud v souladu s § 81 odst. 2 s.ř.s. uložil žalovanému vydat rozhodnutí o žádosti žalobce ze dne 17. 5. 2024 o udělení dočasné ochrany v řízení vedeném u žalovaného pod č.j. OAM-354766/DO-2024, a to lhůtě 30 dnů ode dne právní moci tohoto rozsudku. Při určení lhůty, v níž tak má žalovaný učinit, vyšel soud jednak z toho, že zákonná lhůta pro rozhodnutí o podané žádosti činí podle § 5 odst. 5 Lex Ukrajina nejvýše 60 dní. Ke dni vyhlášení tohoto rozsudku je tato lhůta násobně překročena (počátek lhůty počítán od usnesení žalovaného ze dne 29. 8. 2024, č.j. OAM-354766-10/DO-2024), a to bez přihlédnutí k tomu, že žalovaný původně nezákonně žalobcovu žádost ze dne

17. 5. 2024 označil za nepřijatelnou. Dále soud přihlédl k tomu, že žalovaný v řízení netvrdil žádný jiný důvod, který by mu bránil rozhodnout ve věci, než je jeho neochota akceptovat závěry rozsudku Krajského soudu v Plzni ve věci sp.zn. 57 A 34/2024. Proto soud podle § 81 odst. 2 s.ř.s. stanovil k rozhodnutí lhůtu 30 dnů ode dne právní moci tohoto rozsudku. Takto stanovená lhůta je podle přesvědčení soudu zcela přiměřená k posouzení žalobcovy žádosti.

VI.

Odůvodnění neprovedení důkazů

20. Soud neprovedl žádný z účastníky navržených důkazů, neboť jejich provedení nebylo nezbytné k posouzení důvodnosti či nedůvodnosti žaloby.

VII.

Náklady řízení

21. Podle § 60 odst. 1 s.ř.s. nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil, proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Měl-li úspěch jen částečný, přizná mu soud právo na náhradu poměrné části nákladů.
22. Účastníkem, který měl ve věci plný procesní úspěch, je žalobce, neboť soud shledal žalovaného nečinným a uložil mu povinnost vydat v řízení o udělení dočasné ochrany žalobce rozhodnutí. Žalobce však žádnou náhradu nákladů neuplatnil a soud ani z obsahu spisu nezjistil, že by nějaké náklady v souvislosti s vedeným řízením vynaložil. Proto výrokem II. tohoto rozsudku rozhodl, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost. Kasační stížnost musí být podána do dvou týdnů po doručení rozsudku. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu; lhůta je zachována, byla-li kasační stížnost podána u Krajského soudu v Plzni.

Plzeň 17. března 2025

Mgr. Alexandr Krysl v.r.
předseda senátu